herpy

PILGIFTFROSKER

Cainarachi Poison Frog

Ameerega cainarachi

Ameerega cainarachi er en rødrygget pilgiftfrosk på omtrent 3 cm som bare er kjent fra fjellfoten rundt Tarapoto i det nordlige Peru. Arten er truet i naturen, og det finnes bare lite kunnskap om stellet, så veiledningen bygger på klimaet, leveområdet og de nære slektningene *Ameerega bassleri* og *Ameerega pepperi*.

Familie: Dendrobatidae Tidligere navn: *Epipedobates cainarachi; Epipedobates ardens*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**3 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**10-15 år**
Aktiv	**Om dagen**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog**
Hudgift i naturen	**Mild**
Hudgift i fangenskap	**Ingen** Oppdrettede dyr. Viltfangede dyr kan beholde giften lenge
Vanskelighetsgrad	**Øvet**

STELL

Min. terrarium	**40 × 40 × 40 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**22-26 °C**
Temperatur, natt	**19-22 °C**
Luftfuktighet	**70-100 %**
Vann	**Vannskål** dybde 1-2 cm
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter og små leddyr (spretthaler, bananfluer)**
Holdes	**Parvis**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetrollene bæres til vann**
Egglegging	**På bakken**
Kjønnsmoden	**12-13 mnd.**
Egg per legging	**22-44**
Klekking	**10 dager**
Larvetid	**50-60 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Alger/planter og ferdigfôr**
Yngelpleie	**Vokter eggene og bærer rumpetrollene**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Liste II**
IUCN	**Sterkt truet (EN)**

Om arten

Ameerega cainarachi er en liten til middels stor pilgiftfrosk. Hannene måler 25-26 mm og hunnene 28-31 mm fra snute til kloakk, så hunnen er den største. Ryggen er rød, og sidene er svarte. Arten ble beskrevet i 1989 av Rainer Schulte som *Epipedobates cainarachi* og samme år av Karl-Heinz Jungfer under navnet *Epipedobates ardens*; siden 2006 hører den til slekten *Ameerega*. Navnet kommer fra Cainarache-dalen, der arten først ble funnet. Den ligner *Ameerega bassleri* og *Ameerega pepperi* svært mye.

Slekten *Ameerega* får alkaloidene i huden fra føden i naturen, så dyr som fôres med fôrdyr fra kultur, er ikke giftige. Viltfangede dyr regnes som milde. Unngå likevel hudkontakt, og vask hendene etter arbeid i terrariet.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Ameerega cainarachi finnes bare i Peru, i lavlandet ved den nordlige enden av Andes' østlige fjellkjede. Funnene ligger særlig i regionen San Martín rundt Tarapoto og Cainarache-dalen, med enkelte funn i Cordillera Azul. Utbredelsen er liten.

Arten finnes fra omtrent 150 m til litt over 1000 m over havet.

> **Naturlig utbredelse:** Peru.

LEVEOMRÅDE

Ameerega cainarachi lever på skogbunnen i fuktig tropisk skog ved fjellfoten, fra lavlandsskog omtrent 150 m til skog litt over 1000 m. Klimaet er varmt og fuktig uten egentlig vinter, og temperaturen svinger bare 1-2 °C gjennom året. Arten holder til i løvlaget, mellom røtter og ved bekker. Eggene legges på land, og hannen bærer rumpetrollene til grunt, langsomt rennende vann.

Skogrydding til kaffe, kveg og ved er den største trusselen, og innsamling til dyrehandel spiller formodentlig også inn.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

Stell

TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stellet av *Ameerega cainarachi*. Arten lever i samme område som *Ameerega bassleri* og *Ameerega pepperi*, og avlstallene er lånt fra dem (se Avl).

Et par trenger et regnskogsterrarium på minst 40 × 40 × 40 cm (lengde, bredde, høyde); større er bedre, for arten lever på bunnen, og gulvarealet teller mer enn høyden. Et regnanlegg og en forstøver anbefales. Frontdører og en ventilasjonsstripe i toppen gir luftskifte uten å tørke ut terrariet.

Innred etter skogbunnen: et drenslag nederst, et fuktig, løst bunnlag av kokos og bladmugg og et tykt løvlag. Legg bark, korkrør og røtter, slik at det er mange skjul, og plant bregner, bromelier og planter med brede blader. Spretthaler og små tanglopper holder bunnen ren.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon Les mer: Terrarieoppsett og bioaktiv bunn

TEMPERATUR

Om dagen passer 22-26 °C, og om natten skal temperaturen falle opptil 5 °C, til omtrent 19-22 °C. Forskjellen mellom årstidene er bare 1-2 °C. Det er ingen vinterdvale.

Over 28 °C belaster varmen froskene, og et terrarium i direkte sol kan nå dødelig varme på få timer. Sett terrariet uten sol, og mål temperaturen ved bunnen. Er rommet kjøligere enn 20 °C, kan en varmematte på siden av terrariet løfte temperaturen.

Les mer: Varme og temperatur Les mer: Vinterdvale og årstider

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Luftfuktigheten skal være 70-100 %: omtrent 70 % midt på dagen og tett på 100 % med tåke morgen og kveld. Sprøyt eller bruk regnanlegg og forstøver et par ganger om dagen. Bunnen og løvlaget skal være fuktige, men ikke drivvåte, og overflaten kan gjerne tørke litt mellom sprøytingene; stillestående, mettet luft gir sopp og hudproblemer.

Bruk regnvann, osmosevann eller avklort vann uten tilsetning. Luftfuktigheten må ikke ligge under 70 % over lengre tid, for froskens hud tørker raskt ut.

VANN OG VANNKVALITET

En lav vannskål med 1-2 cm vann er nok, og den skal være lett å komme inn og ut av. Bruk regnvann, osmosevann eller avklort springvann, og bytt vannet annenhver dag, slik at det ikke samler seg bakterier. Amfibier tar opp vann og stoffer gjennom huden, så rengjør skålen uten såpe, og skyll godt. Rumpetrollene kan bare holdes i grunt, langsomt rennende vann (se Egg og rumpetroll).

LYS OG UVB

Lyset skal først og fremst dekke plantenes behov: LED-lys til plantevekst i 10-12 timer om dagen med en tydelig natt. Behovet for UVB er ikke dokumentert; en svak UVB-lampe (Ferguson-sone 1) er valgfri. Gi froskene både lyse og skyggefulle steder.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Froskene tar de vanlige små fôrdyrene: bananfluer (*Drosophila melanogaster* og *Drosophila hydei*), spretthaler, små tanglopper, nyklekte sirisser, de minste voksmøllarvene og håvede småinsekter fra engen. Voksne dyr fôres tre til fire ganger i uken med så mange fôrdyr at alle får nok, typisk 20-50 bananfluer per dyr. Unge dyr fôres helst daglig. Dryss fôrdyrene med kalk ved hver fôring og med et vitamintilskudd to ganger i uken.

Fjern døde og gjenværende fôrdyr, slik at de ikke angripes av sopp.

Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

Ameerega cainarachi er dagaktiv og holder til på skogbunnen. Hannene i slekten er territorielle og roper fra faste plasser. Et par er den sikre holdformen; flere hanner sammen kan gi stress og slåssing, særlig i et lite terrarium.

Froskene bør ikke håndteres. Huden er sart og tar lett skade. Ved rengjøring flyttes de med en ren, fuktet plastbeholder.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnen er størst (28-31 mm mot hannens 25-26 mm) og har en bredere kropp. Bare hannen kaller. Froskene er kjønnsmodne etter 12-13 måneder. Et par sikres best ved å oppdrette unger sammen.

PARRING

Paringen er ikke dokumentert for *A. cainarachi*. Hannen roper for å tiltrekke seg hunnen, og paret legger egg på land. En periode med kraftigere sprøyting som etterligner regntiden, kan sette i gang ropene.

EGG OG RUMPETROLL

Eggene legges i et fuktig skjul på land, for eksempel under et blad eller i et korkrør, og hannen vokter dem. Hunnen legger 22-44 egg per legging. Når rumpetrollene er klekket, kravler de opp på hannens rygg, og han bærer dem til vann. Rumpetrollene kan bare holdes i grunt, sakte rennende vann; en liten beholder med et filter eller en pumpe som gir en svak strøm, passer. De fôres med alger og ferdigfôr til rumpetroll.

METAMORFOSE

Eggene klekkes etter omtrent ti dager, og rumpetrollene gjennomgår metamorfose etter 50-60 dager. Avlstallene er ikke dokumentert for arten og er lånt fra *A. bassleri* og *A. pepperi*. Når forbena kommer fram, skal vannet være grunt, og det skal være lett tilgang til fuktig land. Froskene slutter å spise under metamorfosen og lever av halen.

OPPDRETT AV UNGER

De nyforvandlede ungene er svært små og krever bittesmå fôrdyr: spretthaler og de minste bananfluene. Fôr dem daglig, dryss med kalk og vitaminer, og hold luftfuktigheten høy. Ungene må ha mange skjul og et romslig terrarium til de er store nok til å settes sammen i par.

Helse og vanlige feil

Det finnes ingen beskrivelser av sykdommer hos *Ameerega cainarachi*, så rådene er de generelle for pilgiftfrosker:

- Hud- og soppinfeksjoner skyldes stillestående, mettet luft og skitten bunn. Sørg for ventilasjon og friskt løv.
- Overoppheting er raskt dødelig. Hold terrariet under 28 °C.
- Mangel på kalk og vitaminer gir deformerte kjever og svake lemmer. Dryss fôret ved hver fôring.
- Chytridsopp (*Batrachochytrium dendrobatidis*). Nye dyr holdes i karantene i minst seks uker.
- Midd og mark krever en veterinær med kunnskap om amfibier.
- Dyr uten appetitt, med sløve bevegelser eller avmagret bakkropp skal undersøkes av en veterinær.

Levealderen i fangenskap er ikke dokumentert; tallet i boksen er et anslag ut fra beslektede arter.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.